

BOICOT ISRAEL

Suplement informatiu de la campanya de Boicot, Desinversions i Sancions a Israel
BDS Catalunya

Neteja ètnica
i segregació a
Palestina des
de 1948

De Sud-àfrica
a Israel:
el BDS com a
estratègia

Iberpotash:
de les mines
del Bages a
Palestina

Boicot a les
universitats
vinculades
amb l'exèrcit

Deu anys
de victòries
contra
l'apartheid

Entrevista a
Riya Hassan,
membre del
BNC

Neteja ètnica i segregació institucional a Palestina

Segons diversos historiadors israelians, de 1948 fins a l'actualitat, l'Estat d'Israel ha estat exercint la neteja ètnica sobre el poble palestí. Un sofisticat sistema de racisme d'Estat aplicat mitjançant més de 50 lleis permet que l'Estat hebreu discrimini la població d'origen no jueu

Sonia Guedan

18 de juliol de 1948, Palestina. El líder sionista Ben Gurion escriu al seu diari: "Hem de fer tot el possible per assegurar-nos que els refugiats palestins no puguin tornar mai".

El 15 de maig va fer 67 anys de l'inici de la neteja ètnica a Palestina. Segons l'historiador israelià Ilan Pappé, el 1948, les milícies sionistes van expulsar més de 700.000 persones palestines de la seva terra, van destruir 521 pobles i van perpetrar, almenys, 31 matances.

67 anys més tard, la neteja ètnica continua a Palestina i es perfecciona diàriament, tant als Territoris Ocupats Palestins com a la Franja de Gaza.

Actualment, aquesta neteja ètnica pren la forma d'un sofisticat sistema de racisme d'Estat que discrimina i segrega la població en funció de la religió i l'origen.

Apartheid: racisme d'Estat

La paraula apartheid, que significa separació o apartament, descriu el sistema de segregació racial imposat pel govern sud-africà entre el 1948 i el 1990. L'any 1973, l'Assemblea General de les Nacions Unides li va donar un significat legal específic: són les mesures aplicades amb l'objectiu d'establir i mantenir la dominació d'un grup racial de persones per sobre d'un altre mitjançant l'opressió sistemàtica.

A l'Estat d'Israel, milions de palestines viuen sota un sistema d'apartheid en condicions molt semblants a les que van existir a Sud-àfrica. L'apartheid israelià se sustenta

Les lleis actuals converteixen les palestines en ciutadanes de segona i prohibeixen els matrimonis mixtos

en un conjunt de prop de 50 lleis discriminatòries que donen privilegis a la ciutadania jueva d'Israel i confereixen caràcter públic a institucions sionistes que treballen per al benefici exclusiu de la població jueva. Aquestes mateixes lleis impedeixen que les refugiades palestines de 1948 obtinguin la plena ciutadania, atorguen una ciutadania de segona classe a la població palestina d'Israel, prohibeixen matrimonis mixtos i faciliten la con-

fiscació (i la transferència a propietat jueva) de terres palestines.

Durant anys, la població israeliana ha donat suport electoral a aquestes polítiques de racisme institucional. A les últimes eleccions, celebrades el març de 2015, va tornar a votar majoritàriament el Likkud, el partit liderat per Benjamin Netanyahu, després que aquest prometés públicament que, sota el seu mandat, no permetria la creació d'un Estat palestí. Mentrestant, els governs d'Europa i dels Estats Units continuen sense exigir responsabilitats pels crims de guerra i per les violacions reiterades del dret internacional comeses per Israel. Aquest fet contribueix a mantenir el clima de màxima impunitat existent.

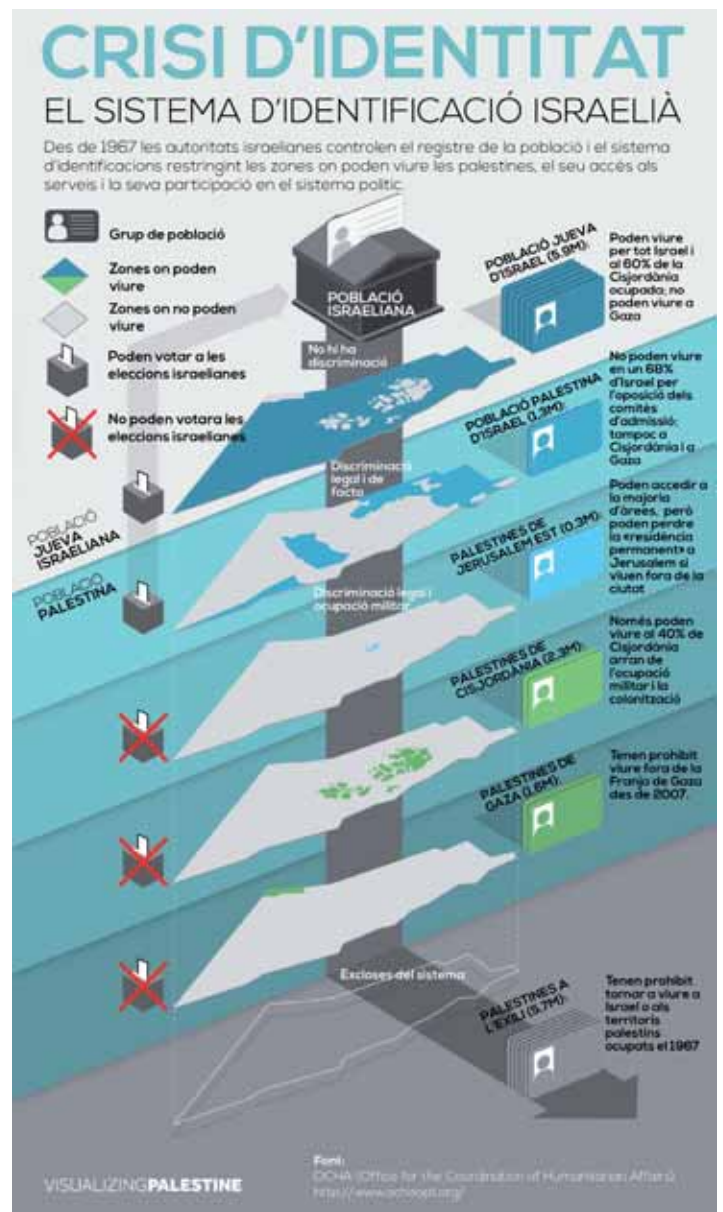
Els Territoris Ocupats i Gaza

A Cisjordània, l'exèrcit israelià controla la vida de les palestines *de facto*. Actualment, als Territoris Ocupats, hi trobem 600 *check-points* que impedeixen la lliure circulació de la població.

Un mur de formigó de vuit metres d'alçada -declarat il·legal per les Nacions Unides- obre una cicatriu de 439 quilòmetres de llargària que serpenteja, aïlla i confisca les terres i les vides de la població palestina des de fa més de deu anys.

Aquestes restriccions, però, no afecten les 500.000 colones jueves que viuen als 129 assentaments il·legals que esquitxen la geografia palestina -d'acord amb el còmput de l'organització israeliana B'tselem-, ja que compten amb autopistes i xarxes de carreteres paral·leles per a ús exclusiu de la població jueva.

D'altra banda, la Franja de Gaza -encara sota setge israelià total- ha esdevingut, segons l'acadèmic Noam Chomsky, la presó a l'aire lliure més gran del món. Durant els darrers sis anys, la població de Gaza ha patit diverses massacres (vehiculades a través de les operacions Plom Fos, 2009-2010; Pilar Defensiu, 2012, i Marge Protector, 2014), que s'han endut la vida de més de 3.500 persones, la majoria d'elles civils, segons l'ONU. Aquests atacs han destruït cases, escoles i hospitals i han deixat més de 16.000 persones ferides, a més de centenars de milers de nens i nenes traumatitzades.

De Sud-àfrica a Israel: el **BDS** com a estratègia de lluita

Amb la campanya Boicot, Desinversions i Sancions, la societat civil internacional respon a la crida de la població palestina per acabar amb les polítiques colonials d'Israel

Alys Samson

El govern sud-africà del Partit Nacional no es va veure obligat a canviar la seva política fins que la comunitat internacional no va prendre partit i es va trobar ofegat políticament i econòmicament. El boicot dut a terme arreu del món a companyies com Shell, Kellogg's i Coca-Cola va promoure que les accionistes exigissin no operar al país, fet que va accelerar l'abolició del règim segregacionista.

Inspirant-se en aquest exemple, la campanya Boicot, Desinversions i Sancions (BDS) a Israel va néixer l'any 2005, avalada per 170 partits polítics, organitzacions, sindicats i moviments socials de Palestina. Dins el mosaic social que la va impulsar, hi trobem els refugiats i les refugiades, el poble palestí dels Territoris Ocupats i la ciutadania palestina d'Israel.

Els eixos de la campanya

Tal com exposa el manifest fundacional del BDS, el boicot econòmic es dirigeix als productes i les companyies -tant israelianes com internacionals- que treuen profit de la violació dels drets de la població palestina. Es demana que les consumidores no comprin productes fets a Israel, a les seves colònies il·legals o fabricats per empreses israelianes arreu.

Segons el moviment per una campanya de boicot, desinversions i sancions, les institucions culturals, esportives i acadèmiques d'Israel també contribueixen directament al manteniment, la defensa o la neteja d'imatge de l'opressió al poble palestí. Per això, cada vegada hi ha més artistes que cancel·len les seves actuacions al país o que, obertament, manifesten el seu suport a la campanya. Al mateix temps, creix el nombre d'institucions que s'han adherit al boicot acadèmic. El cas més emblemàtic és el de la Universitat de Johannesburg, que el 2011 va trencar els lligams amb la Universitat Ben Gurion per la seva implicació en el règim israelià.

El BDS també busca que empreses, universitats o institucions religioses retirin els seus actius d'empreses israelianes o internacionals que es beneficien de la violació dels drets humans del poble palestí. Al llarg de 2014, grans fons de pensions i bancs del nord d'Europa -com el danès Danske Bank i el suec Nordea Bank- van desinvertir de companyies directament implicades en la construcció de colònies jueves als Territoris Ocupats Palestins. Algunes institucions eclesiàstiques com l'Església d'Anglaterra (2006) o les esglésies presbiterianes i metodistes dels Estats Units (2014) també van desinvertir les seves accions d'empreses

Acció davant la seu del PP a Barcelona duta a terme l'estiu de 2014 / BRAIS G. ROUCO

Tant institucions com bancs i empreses s'han afegit al boicot en els seus diversos vessants

L'estrat final de la campanya són les sancions que pot aplicar la comunitat internacional

que treuen profit de l'ocupació.

L'estrat final de la campanya són les sancions, el càstig que pot aplicar la comunitat internacional als estats que amenacen la pau i la seguretat del món. Aquesta mesura

també es va aplicar contra el règim d'apartheid sud-africà.

Internacionalisme des de la societat civil

Aquest juliol farà deu anys de la crida al boicot, la desinversió i les sancions. Cada vegada són més les victòries obtingudes. Com explica Anna Baltzer, coordinadora general de la campanya als EUA: "Ha transformat completament el moviment de solidaritat, ha tornat a posar la iniciativa en mans de la gent del carrer, amb els palestins i les palestines com a principal referent. Ha desplaçat el poder des d'un suposat *procés de pau* impotent, dominat per les elits polítiques, cap a un moviment massiu de la societat civil d'arreu del món".

Tot i el seu origen palestí, el BDS és un moviment internacionalista en defensa dels drets humans. Demana la igualtat de drets per a tothom i rebutja qualsevol forma de racisme, incloent-hi la islamofòbia i l'antisemitisme.

Què és el BDS?

La campanya BDS és una estratègia no violenta que té com a objectiu pressionar Israel perquè acabi amb les polítiques d'ocupació, colonització i apartheid imposades a Palestina des de l'any 1948. BDS pretén atacar les institucions que sostenen i financen aquest règim opressor fins que l'Estat israelià no:

—posi fi a l'ocupació i la colonització de totes les terres ocupades el juny de 1967 i destrueixi el mur.

—reconegui els drets fonamentals de la ciutadania àrab palestina d'Israel perquè pugui assolir la igualtat total.

—respecti, protegeixi i promogui el dret de les refugiades palestines de tornar a les seves cases i propietats, tal com estableix la resolució 194 de les Nacions Unides.

ICL-Iberpotash, una multinacional que contamina rius i apadrina soldats

L'empresa israeliana, que explota i contamina la comarca del Bages, manté uns vincles estrets amb la classe política catalana i l'exèrcit d'Israel

Runam salí provinent de les mines de Sallent / MONT SALAT

Arnau Carné

Iberpotash, que explota les mines de sal i potassa del Bages, s'ha situat com una de les multinacionals estrangeres amb més pes econòmic als Països Catalans. Un estudi encarregat per la mateixa empresa a la consultora PwC afirma que la multinacional ha assolit un impacte econòmic de més de 595 milions d'euros entre 2011 i 2013. La companyia minera preveu unes inversions globals de 350 milions fins a l'any 2017, amb les quals pretén aconseguir duplicar les seves vendes en sis anys.

Iberpotash forma part de la multinacional israeliana Israel Chemicals Ltd. (ICL), una de les principals companyies mundials de producció de fertilitzants i productes químics. L'any 1998, aprofitant el procés de privatització de les empreses públiques que explotaven les mines de sal i potassa de Sallent i Súrria, ICL les va comprar i va crear Iberpotash. Els últims anys, a través d'ICL-Iberia, també ha adquirit altres empreses espanyoles com el Grupo Empresarial Agromediterráneo de Múrcia o Auxquimia d'Astúries.

L'accionista majoritària d'ICL és Israel Corporation, amb un 46,18% del capital. Un 39,97% és controlat directament per l'Estat israelià i petites accionistes i el 13,85% restant, per PotashCorp Agricultural Society Ltd, una empresa controlada per la canadenca Potash Corporation of Saskatchewan.

Israel Corporation és un dels principals holdings empresarials d'Israel, creat pel govern el 1968 amb l'objectiu d'atraure i gestionar la inversió estrangera. Després de passar per diferents processos de privatiza-

ció, s'ha convertit en una empresa privada -controlada per la família Ofer, una de les més riques del país- que ha assessorat altres privatitzacions d'empreses públiques.

ICL: beneficis i patrocinis de l'ocupació de Palestina

A l'Estat d'Israel, ICL explota els recursos minerals del mar Mort a través de la seva filial Dead Sea Works. Aquesta activitat, molt lucrativa, està vetada a la població palestina a través de les normatives imposades per l'ocupació militar. ICL també manté negocis amb plantes industrials situades a les colònies israelianes establertes dins els Territoris Ocupats, com l'empresa de cosmètics Ahava. La companyia minera subministra sal extreta del mar Mort a la fàbrica més important d'Ahava, ubicada a la colònia de Mitzpe Shalem.

Cal recordar que Israel no té unes fronteres delimitades i que ha anat usurpant territori palestí a través de diversos processos de colonització. Uns processos que també suposen el control dels recursos naturals del territori i la creació de zones econòmiques especials, ja siguin zones industrials amb mà d'obra sobreexplotada o tractes

comercials desiguals entre els productes israelians i palestins. És el mateix Estat qui fomenta la colonització mitjançant ajudes per finançar infraestructures i habitatge, ajudes familiars i incentius fiscals per a les empreses. Tot això es fa amb el suport de l'exèrcit, d'una ocupació militar que permet el desplegament de les colònies.

Conscient del benefici que obté d'aquesta ocupació, ICL la reconeix i la recompensa. Al seu web corporatiu, reserva un apartat específic de suport a l'exèrcit d'Israel (IDF), que consisteix en la subvenció de diferents projectes en col·laboració amb l'Associació pel Benestar dels Soldats d'Israel. Entre ells, trobem el projecte Apadrina un soldat, que destina recursos a programes que vetllen pel benestar del Batalló de Reconeixement de Beduïns (que impulsa el vincle de la població beduïna amb l'exèrcit israelià per enfrontar-la a la població àrab palestina) i del Batalló Rimón de la divisió Givati (que opera a la Franja de Gaza). També promou que els efectius de l'exèrcit s'integrin laboralment a l'empresa quan finalitzin el servei militar.

Iberpotash parla molt de les xifres de gent implicada a l'empresa i afirma que les seves mines aporten més de 1.100 llocs de treball directes. El que no especifica són les xifres de víctimes palestines causades per l'exèrcit israelià que apadrina: 1.400 morts durant l'operació Plom Fos (2008-2009), 142 morts arran de l'operació Pilar Defensiu (2012), 1.800 morts -400 d'elles, menors d'edat- amb l'operació Marge Protector (2014) i milers de famílies desestructurades,

forçades a viure a l'exili, entre les runes dels barris més castigats i en un veritable estat d'apartheid.

Danys i deute mediambiental

Segons l'entitat ecologista Prou Sal!, Iberpotash crea un deute mediambiental que durarà més de cent anys si no s'hi posa remei. És un deute que estem pagant i haurem de continuar pagant entre totes, ja que l'aigua de boca de Barcelona i comarques no es podrà beure sense, abans, dessalar-la.

El motiu és que l'empresa ha augmentat el volum de producció de les mines de potassa del Bages i, per tant, ha augmentat la quantitat de runam salí que deixa directament sobre el terra, sense cap impermeabilització que protegeixi el sòl. Són més de 5.000 tones diàries que salinitzen fonts, aqüífers i també el riu Llobregat. Per això, a més dels milions emprats en l'adopció de mesures pal·liatives i de la reubicació del veïnat del barri de l'Estació de Sallent, s'han gastat milions de fons públics per construir la planta d'electrodiàlisi reversible d'Abrebra. Aquesta instal·lació dessala l'aigua abans de clorar-la.

Arran de les denúncies interposades per

Israel Chemicals es va implantar als Països Catalans comprant empreses públiques

L'empresa explota els recursos minerals del mar Mort, vetats a la població palestina

Instal·lacions de la divisió catalana del conglomerat empresarial / SONIA GUEDAN

El president de la Generalitat, Artur Mas, a les explotacions d'Iberpotash / GENCAT

particulars i entitats ecologistes, el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) ja ha dictaminat quatre sentències en ferm contra Iberpotash i tres directius de l'empresa han estat condemnats a dos anys de presó (sense que hi hagin entrat) per contaminació de fons hídrics derivada d'una mala gestió dels residus. Les institucions públiques, en comptes de protegir el territori i els seus recursos, s'han decantat cap a la defensa de la multinacional.

La compra de vassallatges al Bages i al territori català

L'abril de 2013, Yair Lapid, ministre de Finances israelià, exposava que "els recursos naturals d'Israel són un bé públic i el públic israelià és el primer que se n'ha de beneficiar", una mostra de la ferma oposició a la compra de més accions d'ICL per part de l'empresa canadense Potash Corporation. En canvi, durant una visita oficial a Israel el novembre de 2013, el president Mas es va reunir amb la cúpula d'ICL i va manifestar: "A Catalunya, estem intentant invertir en aquesta empresa". Mas també va expressar que la Generalitat de Catalunya presentaria un recurs a la sentència del TSJC per fer prevaler l'interès de la inversió econòmica a les mesures mediambientals.

Sembla que el president català segueix el punt de vista expressat per José Antonio Martínez Álamo, president d'ICL-Iberia. L'alt tribunal ha determinat que Iberpotash haurà de presentar un pla de restauració pels residus acumulats a la muntanya de sal del Cogulló, a les mines de Sallent. Com a

resposta, Martínez va denunciar que sentències com aquesta generen "inseguretat jurídica, que és el pitjor que li pot passar a un país". L'empresari no trobava bé que l'empresa hagués de pagar pels canvis en la regulació, encara que es derivessin de sentències judicials.

L'any 2012, ICL va obtenir uns beneficis declarats de prop de 1.000 milions d'euros, 75 milions dels quals a través de la filial Iberpotash. Segons Montsalat, els cànon pels drets d'explotació que abona a l'Estat espanyol són mínims, sobretot comparats amb els cànon pagats a altres estats: 0,15 M€ a l'Estat espanyol, 3,54M€ al Regne Unit i 76,54M€ a l'Estat d'Israel l'any 2014, segons l'informe financer d'ICL publicat a la borsa de Nova York.

Per assegurar-se el suport institucional i una bona imatge social, ICL-Iberpotash s'ha sabut dotar d'un equip directiu influent i d'una política de patrocinis acadèmics, esportius i culturals, acompanyada de la compra de publicitat als mitjans de comunicació locals.

José Antonio Martínez Álamo, president d'ICL-Iberia i conseller delegat d'Iberpotash, va ser nomenat president de la Comissió d'Indústria de la patronal catalana Foment del Treball i membre del consell executiu d'aquesta mateixa entitat. Ostenta càrrecs a la Cambra de Comerç i Indústria de Manresa, a Confedem (representació del sector miner a la patronal espanyola CEOE) i al Cercle d'Economia. S'ha sabut vincular a personatges locals influents com Joan Güell i Cardona, apoderat d'ICL Iberia, advocat

de Súrria recentment nomenat diaconal a l'església catedral de Solsona; o Joan Castellà Giral, primer tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Súrria per Convergència i Unió... i propietari de prop del 40% de les terres on Iberpotash desenvolupa el seu projecte.

Pel que fa als patrocinis d'Iberpotash, inclouen càtedres de la Universitat Politècnica de Catalunya (sota el nom dubtós de Càtedra Iberpotash en mineria sostenible), l'equip manresà de bàsquet professional, el teatre Kursaal de Manresa, festivals literaris o la Transèquia (una ruta commemorativa del canal que va facilitar l'arribada de l'aigua a Manresa el segle XIV). L'empresa minera també patrocina actes festius com les caramelles i el castell de focs de Súrria o la festa major de Manresa.

Les protestes socials esquerden el gegant empresarial

Plataformes ecologistes com Prou Sal! i Montsalat fa anys que denuncien l'impacte mediambiental negatiu d'Iberpotash. Junament amb el veïnat, han contribuït a assolir que es dictaminessin tímides sentències judicials contra la multinacional.

L'estiu de 2014, la societat catalana observava els bombardejos israelians sobre Palestina. En aquell context, a través de la campanya de Boicot, Desinversions i Sancions a l'Estat d'Israel (BDS), van ressorgir les denúncies socials contra ICL-Iberpotash i es va evidenciar la hipocresia dels seus patrocinis. El conjunt Mamà Patxanga es va negar a actuar a la festa major de Manresa perquè estava patrocinada per una empresa

que donava suport als crims de guerra de l'exèrcit israelià. El ple de l'Ajuntament de Sallent, per la seva banda, va decidir no acceptar el patrocini d'Iberpotash mentre l'empresa col·laborés amb l'exèrcit israelià i explotés els jaciments del mar Mort.

El poder econòmic, polític i social d'ICL-Iberpotash, així com els seus tentacles empresarials, és gran i compta amb molts recursos. Però, davant les evidències de la contaminació mediambiental i la col·laboració amb l'ocupació militar de Palestina, cada vegada hi ha més persones que entenen i mostren el rebuig a aquesta empresa i a les seves pràctiques.

En implantar-se a Catalunya, la transnacional s'ha vinculat amb personatges locals influents

Els intents de millorar la seva imatge a través de patrocinis han estat repostos amb boicots

El boicot acadèmic: de la universitat al camp de batalla

Aquest vessant de la campanya BDS denuncia el paper crucial que juguen les universitats israelianes en el desenvolupament de tecnologies militars que acaben emprant-se en l'ocupació palestina

Activistes ocupen la Conselleria d'Universitats i Recerca / XAVIER RIUS

Prop de 1.500 professores i investigadores de l'Estat espanyol donen suport a aquesta mobilització

La campanya ha anat creixent i s'hi han sumat diverses associacions universitàries dels EUA

Laia Haurie

Sovint, el boicot acadèmic és objecte de polèmica, fins i tot entre les partidàries d'altres tipus de boicot com l'econòmic. Pot ser vist com una limitació a l'expansió de les idees i el coneixement i com un atac personal a la gent del món acadèmic que no té un paper polític. Per això és important conèixer les bases del boicot acadèmic que proposa la campanya BDS, així com la responsabilitat de les universitats i els centres de recerca israelians en la vulneració dels drets humans i la complicitat que mantenen amb el règim d'apartheid imposat al poble palestí.

El boicot acadèmic respon a la crida internacional que, el juliol de 2004, va fer un grup de persones acadèmiques i intel·lectuals palestines agrupades a la Campanya Palestina pel Boicot Acadèmic i Cultural d'Israel (PACBI). Des de l'inici, la campanya té com a objectiu les institucions israelianes i deixa clar que no es tracta d'un boicot adreçat a individus.

Cooperació amb l'exèrcit d'Israel

Les universitats i altres institucions acadèmiques juguen un paper clau en el sistema

d'ocupació israelià. Segons ha informat l'Alternative Information Center (un mitjà d'informació palestino-israelià), existeix una clara connivència de les universitats i els centres de recerca estatals amb aquestes polítiques d'opressió. L'institut de tecnologia Technion, per exemple, desenvolupa projectes relacionats amb la indústria militar i col·labora amb companyies productores de sistemes de defensa i armament com Elbit Systems i Rafael Advanced Defense Systems.

També és habitual el tractament preferencial a estudiants que formen part del cos de soldats i reservistes. Recentment, la universitat de Tel Aviv ha destinat 850 beques a estudiants que van participar en l'operació Marge Protector, una ofensiva que va causar la mort de més de 2.000 palestines a la Franja de Gaza el juliol de 2014.

Les universitats israelianes no impedeixen l'accés a les estudiants palestines amb ciutadania israeliana. El lligam existent entre fer el servei militar i l'accés a determinats beneficis, però, exclou subtilment aquest col·lectiu, ja que les ciutadanes palestines d'Israel no poden fer el servei

militar (obligatori per a la resta de la població israeliana).

Relació directa amb l'ocupació de Palestina

L'any 1982, una branca regional de la Universitat de Bar Ilan es va establir a l'assentament d'Ariel, situat als Territoris Ocupats de Cisjordània. A partir del curs 2004-05, va començar a funcionar de manera independent com a Universitat d'Ariel; l'any 2012, va rebre l'estatus d'universitat. Tot i la seva ubicació, no permet l'accés a estudiants palestines de Cisjordània.

Censura de les veus dissidents

Dos acadèmics israelians, Illan Pappé i Neve Gordon, van rebre fortes pressions després de fer públiques les seves opinions contràries a les tesis governamentals i el seu suport a la campanya de BDS. Són exemples coneguts i mediàtics que mostren que, a Israel, les veus dissidents reben l'oposició del govern estatal i dels òrgans de govern de les universitats a què pertanyen.

Evolució del BDS acadèmic

Com a protesta pels bombardejos sobre Gaza de finals de 2008 i inicis de 2009, es creen

diversos grups locals que promouen els BDS acadèmic. A casa nostra, s'inicia una campanya de recollida de signatures de gent del món acadèmic que dona suport a la campanya. Actualment, prop de 1.500 professores i investigadores de tot l'Estat han signat el manifest; entre elles, figures com Josep Fontana o Arcadi Oliveres. Al llarg dels anys, la campanya ha anat creixent i s'hi han sumat gent com el físic Stephen Hawking i diverses associacions universitàries dels EUA, entre elles, l'American Studies Association.

L'aprofundiment dels lligams entre Catalunya i Israel, que ha anat aflorant després del viatge oficial que hi va fer el president de la Generalitat durant el novembre de 2013, ha forçat accions de protesta. A la Universitat de Vic, la campanya Complicitats que maten rebutja l'establiment de convenis amb les universitats de Haifa i el Rambam Health Care Campus. El maig de 2014, l'ocupació de la Secretaria d'Universitats i Recerca de la Generalitat duta a terme per activistes del col·lectiu BDS Catalunya va forçar una reunió que va acabar amb un compromís institucional: no permetre cap acord amb projectes vinculats directament amb l'ocupació israeliana de Palestina.

Deu anys de **victòries** contra l'apartheid israelià

Després d'una dècada, el BDS es consolida com un agent clau i amb una incidència provada a escala internacional: ha condicionat les inversions de Veolia o de la banca Barclays

Pau Fabregat

Fa deu anys, el BDS estava a les beceroles. La llavor germinava a diversos indrets del món, però eren molt poques les persones que la regaven. “La idea de *boicotejar* a Israel estava demonitzada i creava rebuig perquè s'associava a valors com l'antisemitisme”, explica Marcel Masferrer, activista del grup BDS Catalunya des dels inicis. Avui, mira enrere i constata que han calgut uns quants anys per fer que “el BDS arribés a constituir-se com el que és avui, la punta de llança del moviment de solidaritat amb Palestina, amb molt de múscul i amb un efecte multiplicador provat a tot el territori”.

La llei antiboicot aprovada per la cambra legislativa israeliana li dona la raó. El mes d'abril d'enguany, el Tribunal Suprem d'Israel va confirmar una llei que permet denunciar i exigir compensacions a les persones físiques o les entitats que promoguin el boicot acadèmic, econòmic i cultural contra el país.

Segons Philip Luther, director adjunt del Programa per a l'Orient Mitjà i el Nord d'Àfrica d'Amnistia Internacional, es tracta d'un “intent flagrant de fer callar la dissidència pacífica i fer campanya mitjançant l'atac contra el dret a la llibertat d'expressió”.

Barclays desinverteix d'Elbit Systems

Malgrat l'ofensiva de l'Estat hebreu, el BDS continua sumant victòries. Una de les més recents ha estat l'anunci del banc anglès Barclays, que ha venut les seves accions de l'empresa israeliana Elbit Systems, valorades en 2,9 milions de dòlars.

Elbit Systems és l'empresa líder a Israel pel que fa a la producció de *drones* militars -tecnologia que l'exèrcit israelià utilitza en els bombardejos a la Franja de Gaza. Segons Mahmoud Nawajaa, coordinador del Comitè Nacional palestí de BDS: “Elbit juga un paper clau en les massacres de palestines perpetrades per Israel i en la proliferació de la tecnologia d'avions no tripulats a tot el món”.

Nawajaa també valora positivament l'estratègia desplegada per les activistes del BDS del Regne Unit contra el banc anglès: “L'aspecte creatiu de la campanya contra Barclays, incloent la gran petició d'Avaaz i les ocupacions simultànies de quinze de les seves sucursals a Londres, han augmentat la pressió sobre el banc”, afegeix. La victòria parcial es va complementar amb una crida a Barclays perquè vengués la resta d'accions invertides en altres empreses d'armes que proveeixen l'exèrcit israelià, com Raytheon i BAE Systems.

Activistes britànics protesten a una fàbrica d'Elbit Systems

Veolia fa un pas enrere

A principis d'abril, la multinacional francesa Veolia va vendre el gruix de les seves inversions a Israel i els Territoris Ocupats arran de la pressió insistent del BDS. “El moviment ha mostrat que s'ha de pagar un preu molt alt per la participació en la colonització dels territoris palestins”, va declarar Nawajaa.

La corporació francesa es va desfer de les inversions en sectors relacionats amb el tractament d'aigua, el transport, l'energia i els abocadors que Israel utilitza a Cisjordània. Per ara, només ha conservat la inversió en el tramvia que uneix diversos assentaments jueus il·legals amb el sector occidental de Jerusalem.

Les activistes del BDS afirmen que continuaran pressionant Veolia amb l'objectiu que l'empresa desinverteixi fins a l'última

acció que té a l'Estat d'Israel. Paral·lelament, deu ajuntaments d'Irlanda i del Regne Unit han rebutjat contractes amb Veolia i 25 corporacions locals europees no li han renovat contractes pel fet de tenir negocis als Territoris Ocupats Palestins.

Lauryin Hill cancel·la el seu concert a Israel

La cantant nord-americana de hip-hop Lauryin Hill va cancel·lar, el 5 de maig, el concert que tenia previst oferir dos dies després als afores de Tel Aviv. La suspensió del recital de la cantant va ser el resultat, segons la premsa israeliana, d'una intensa campanya a les xarxes socials per demanar-li que no anés a tocar a Israel.

Segons Riya Hassan, coordinadora del BDS a Europa: “Aquesta cancel·lació és una victòria molt valuosa, ja que el boicot cultural és important per la seva càrrega simbòlica”.

L'executiu de Netanyahu ha impulsat una llei que permet denunciar qui promogui el boicot

Segons Philip Luther, d'Amnistia Internacional, “és un intent flagrant de fer callar la dissidència”

"El BDS practica una solidaritat horitzontal, conduïda i liderada per les palestines"

De pare palestí i mare anglesa, Riya Hassan ha viscut i crescut a Beer Al Sabeh (Palestina del 48). Actualment, viu a Londres, on fa de coordinadora europea del Boicot National Committee i dóna suport als diferents grups de BDS europeus en el disseny de tàctiques, activitats, metodologies i estratègies de campanya

Laila Serra

Han passat deu anys des de la crida al BDS. Creus que la percepció sobre la campanya ha evolucionat en aquest temps?

Hem estat testimonis de moltes victòries des de l'any 2005. Des de les estibadores d'Oakland fins a les artistes que cancel·len actuacions a Israel, passant pels ajuntaments d'arreu del món que s'adhereixen al moviment. Però l'aspecte més important del BDS, a banda del seu impacte sobre l'economia israeliana, és que ha començat a sacsejar el discurs de la solidaritat concebuda de dalt cap a baix, de caire governamental i de caràcter humanitari. Aquesta concepció s'ha transformat en una solidaritat horitzontal, conduïda i liderada per les mateixes palestines, en una lluita pels drets polítics i socials. Es reivindica tant la causa de les persones que viuen a Cisjordània i Gaza com la igualtat de drets de les palestines d'Israel o el dret de retorn de les refugiades de la diàspora. La força del BDS és que connecta totes les palestines. Trencar el procés d'aïllament i de fragmentació de la població derivat dels acords d'Oslo i d'altres intents de processos de pau neoliberals.

Podries explicar-nos com treballa la campanya BDS a Israel? Té força, el moviment?

El BDS no demana a la gent que faci el mateix en totes les situacions. A les activistes i ciutadanes israelianes, no se'ls demana que boicoteïn les seves pròpies institucions. Però sí que se'ls demana que s'adhereixin a la crida, en facin difusió i donin suport a la campanya fent tasques d'incidència, de la mateixa manera que les ciutadanes blanques sud-africanes es van solidaritzar amb la lluita de les compatriotes negres. Donant suport a la campanya de boicot, les israelianes rebutgen la naturalesa colonial del seu Estat. Si no l'adopten, és inimaginable concebre que pot emergir una lluita conjunta. Tot i així, a Israel, el moviment és molt feble. Algunes activistes donen suport al BDS, són més que l'any 2005, però no es poden considerar suficients per capgirar la correlació de forces.

Creus que les palestines incorporen els principis del BDS en la seva vida quotidiana?

Les palestines no poden aplicar-lo com a Europa perquè, a conseqüència dels acords d'Oslo i dels protocols de París, no existeix

indústria palestina independent: van demollir tota esperança d'una economia autosuficient. Tot i així, durant l'últim bombardeig a Gaza, hi havia grups de noies i nois joves que anaven a les botigues palestines perquè els propietaris no comprassin productes israelians. Fins i tot a Jerusalem Est, que és una zona molt castigada pel procés de judaïtzació de la ciutat, van dur a terme una campanya massiva perquè la gent es donés de baixa de les proveïdores d'Internet israelianes i contractés companyies palestines. A Palestina, el BDS prioritza la lluita contra la normalització. Sovint, això entra en confrontació amb l'Autoritat Nacional Palestina (ANP), promotora de molts projectes normalitzadors amb Israel. L'ANP fa un doble joc amb el BDS: l'utilitza per amenaçar Israel, però també deté les activistes palestines quan les accions van dirigides contra el govern palestí.

Com percep el BDS la societat israeliana? Hi ha algun tipus de boicot que li causi més impacte que un altre?

La mentalitat dels colons i del conjunt de la societat israeliana és colonial. Es basa en la convicció d'una superioritat sobre les palestines, per una banda, i en el fet d'estar fortament connectades amb Occident, Europa i els Estats Units, per l'altra. El BDS cultural qüestiona directament aquesta manera de pensar, fa que les israelianes reflexionin sobre la naturalesa del seu Estat i el seu règim. Que un gran músic no actuï a Israel fa que l'opinió pública es plantegi per què aquesta persona no ve. Per què Lauryn Hill no toca a Tel Aviv? Evidentment, els boicots econòmic i institucional són molt rellevants, però el cultural obliga la societat israeliana a repensar-se i qüestionar-se. I el govern cada vegada està més preocupat per l'auge del moviment: han destinat molts recursos per crear una llei que prohibeix explícitament que les ciutadanes israelianes donin suport al BDS. També inverteixen bilions de dòlars per deslegitimar i debilitar aquesta lluita internacionalment.

Creus que el BDS es pot convertir en un actor important en la lluita per posar fi a l'ocupació?

Una part del procés passa per pressionar els nostres governs i institucions perquè cancel·

Riya Hassan és coordinadora europea del Boicot National Committee

·lin tots els contractes de compravenda d'armament amb l'Estat d'Israel; un Estat que es fonamenta en el suport institucional, que va ser creat per poders internacionals i que es manté dempeus gràcies a aquestes aliances. Nosaltres -i ara parlo com a comunitat internacional- tenim el poder de posar fi a aquesta relació i l'hem d'exercir. Si ho aconseguim,

aïllarem aquest Estat fins que li resulti impossible continuar actuant com ha fet fins ara. Però també hem de recordar que el BDS per si sol no alliberarà Palestina. La lluita per l'alliberament resta a les mans, primerament, de les palestines que estan lluitant dins i fora de l'Estat d'Israel. En elles recau el pes de decidir com ha de ser aquesta lluita.